

Interparlementaire Unie
Belgische Groep

Parlementaire hoorzitting van de Interparlementaire Unie (IPU) met de Verenigde Naties (13-14 februari 2025)

De inspanningen voor de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen opvoeren: financiering, instellingen en beleid

Photo by [Nils Huenerfuerst](#) on [Unsplash](#)

Inleiding

De Parlementaire Hoorzitting bij de Verenigde Naties in 2025, die plaatsvond op 13 en 14 februari, werd georganiseerd door de Interparlementaire Unie (IPU) en het bureau van de voorzitter van de Algemene Vergadering van de VN. Het evenement bracht ongeveer 180 parlementsleden uit meer dan 60 landen bijeen in het VN-hoofdkwartier in New York. Het centrale thema was het opschalen van actie voor de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's), met nadruk op de rol van parlementen in het verbeteren van de financiering, de

instellingen en de politieke betrokkenheid. De sessies werden opgevat als interactieve panels, die in totaal zeven onderwerpen behandelden, gaande van internationale handel en belastingen tot schuldbeheer en private investeringen. Deze hoorzitting leverde ook input voor de aanstaande Vierde Internationale Conferentie over Financiering voor Ontwikkeling, die van 30 juni tot 3 juli 2025 in Sevilla plaatsvond.

Openings sessie

De openings sessie werd geleid door de heer Philemon Yang, voorzitter van de 79e zitting van de Algemene Vergadering van de VN. Hij benadrukte dat het realiseren van de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling een dringende prioriteit is. Volgens hem beschikken parlementsleden over de nodige macht – wetgevend, budgettair en controlerend – om internationale verplichtingen om te zetten in tastbare acties. De focus lag op het mobiliseren van financiering, het versterken van internationale samenwerking en het betrekken van alle belanghebbenden. De heer Yang verwees naar het '*Pact for the Future*', dat werd aangenomen in september 2024, als een kans om vooruitgang te versnellen.

Dr. Tulia Ackson, voorzitter van de IPU, voegde toe dat de wereld afstevent op het niet halen van de SDG's, mede door gepolariseerde politiek en een gebrek aan politieke wil. Zij stelde dat slechts een derde van de parlementen daadwerkelijk betrokken is bij nationale SDG-rapportering en dat institutionele structuren vaak ontbreken. De mondiale kosten voor het realiseren van de SDG's worden geraamd op 2,5 tot 4 biljoen dollar per jaar. Zij riep op tot een eerlijke herverdeling van middelen en het overstijgen van partijpolitiek.

Panel 1. De fundamentele uitdaging van de SDG's: politieke wil mobiliseren

Panel 2. Parlementair toezicht op de SDG's: het onafgemaakte werk van institutionalisering

Tijdens de eerste twee panels werd onderzocht waarom politieke wil essentieel blijft om de SDG's succesvol te implementeren. Ondanks brede steun voor de doelstellingen blijkt er slechts traag vooruitgang geboekt te worden. Wereldwijd is men voor slechts 17% van de doelstellingen op koers. Obstakels zijn onder andere de terugtrekking uit het multilateralisme, financiële beperkingen en zwak *ownership* op nationaal vlak. De experts in de panels betoogden dat parlementsleden bruggenbouwers moeten zijn tussen burgers en beleidsmakers.

De experts beveelden onder andere het volgende aan:

- stel prioriteiten die aansluiten bij burgers en haalbaar zijn binnen een legislatuur
- gebruik bestaande kaders zoals het *Pact for the Future* om nationale actie te versterken
- richt parlementaire commissies en structuren op voor systematisch toezicht en openbare rapportering
- gebruik digitale tools, zoals dashboards (Indonesië), voor monitoring en communicatie
- betrek burgers en media actief om bewustzijn en draagvlak te creëren
- de begrotingsprocedures versterken door meer transparantie en controle op overheidsuitgaven.
- multilaterale samenwerking bevorderen en isolationistische tendensen weerstaan
- investeren in parlementaire capaciteit voor effectieve SDG-monitoring en -implementatie.

Panel 3. Ontwikkelingssamenwerking en de SDG's: het meeste halen uit hulp

Dit panel benadrukte dat officiële ontwikkelingshulp (ODA) van onschatbare waarde blijft voor landen met beperkte eigen middelen. Tegelijk moet hulp effectiever, eerlijker en duurzamer worden aangewend. In 2023 lag de ODA nog steeds op slechts 0,35% van het bruto nationaal product, terwijl 0,7% de internationale norm is.

Spreekers wezen op succesvolle projecten, zoals het UNDP-programma dat 9 dollar opbrengst genereerde per dollar investering, en het Rwanda Green Investment Facility, dat met 300.000 dollar begon en nu 300 miljoen dollar beheert. De aanbevelingen waren onder andere:

- versterk nationaal *ownership* en werk nauw samen met lokale partners
- zorg voor transparantie, duidelijke verantwoordingsstructuren en meetbare resultaten
- vergroot het bewustzijn onder burgers, bedrijven en media over het belang van hulp
- stimuleer langetermijnprojecten die duurzaamheid, klimaatbestendigheid en publieke goederen centraal stellen
- geef de voorkeur aan multilaterale kanalen boven bilaterale, om neutraliteit en efficiëntie te bevorderen

De heer Michel De Maegd (Kamer, MR) nam deel aan het debat en begon zijn bijdrage met de opmerking dat officiële ontwikkelingshulp (ODA) een essentieel instrument is voor internationale samenwerking, maar dat men er niet in slaagt om de impact ervan te maximaliseren.

Hij stelde de deskundigen een vraag, die hij had opgebouwd rond drie pijlers.

De eerste pijler had betrekking op het parlementair toezicht. Volgens de heer De Maegd speelt parlementair toezicht een sleutelrol bij het vergroten van de impact. Een strikte governance vereist een grotere betrokkenheid van de parlementen, zowel in de donorlanden als in de begunstigde landen. Het is essentieel dat democratisch verkozen vertegenwoordigers een

actieve rol spelen bij de goedkeuring en opvolging van de hulpprogramma's. Dat houdt niet alleen toezicht op de uitvoerende macht in, maar ook bijvoorbeeld de goedkeuring van resoluties. Parlementen moeten niet enkel de begrotingstoewijzingen goedkeuren, maar ook eisen dat er gedetailleerde impactverslagen en geregelde audits komen. Transparantie en verantwoordingsplicht moeten sleutelbeginselen zijn om verspilling of misbruik van publieke middelen te voorkomen. Kortom, er moet worden gepleit voor sterkere controlemechanismen en een betere afstemming met de lokale instellingen om een doeltreffender beheer van de middelen te waarborgen.

Bij deze eerste pijler legde hij de deskundigen de volgende vraag voor: hoe kunnen we, in tijden van politieke en economische crisis, opnieuw draagvlak voor ODA creëren bij de bevolking? Hij merkt op dat er duidelijk sprake is van een groeiend isolationisme, vooral in het Westen.

De tweede pijler die de heer De Maegd naar voren bracht, had betrekking op ODA als katalysator voor investeringen. Hij is ervan overtuigd dat ODA een hefboom moet zijn, en niet louter een ondersteuning. Hij benadrukte dat het niet volstaat om eenvoudigweg financiële middelen over te maken, maar dat men erop moet toezien dat die een duurzame impact hebben. Daarbij citeerde hij Nelson Mandela: *"Money won't create success, the freedom to make it will."* Die vrijheid, aldus de heer De Maegd, berust op drie fundamentele pijlers: transparantie, doeltreffendheid en de mobilisering van andere financieringsbronnen. Zijn vraag aan de deskundigen bij deze tweede pijler luidde: "Denkt u niet dat een win-winsituatie tussen donoren en begunstigden de sleutel is tot succesvolle hulpverlening?"

De derde pijler waarover de heer De Maegd het wilde hebben, was die van de hervormingen. Zoals de deskundigen net hadden aangegeven, moeten er een aantal hervormingen worden doorgevoerd om deze hulp werkelijk doeltreffend te maken, waaronder een betere coördinatie tussen de donorlanden en de begunstigde landen, zodat overlappingen worden voorkomen en de impact van elke geïnvesteerde euro of dollar maximaal is. De heer De Maegd wilde van de deskundigen vernemen welke andere hervormingen volgens hen kunnen bijdragen tot het bestrijden van het gevoel van neokolonialisme, waarnaar zij hadden verwezen. Volgens hem bevinden de donoren zich vandaag zowat tussen hamer en aambeeld, en het is niet omdat men wil helpen, dat men neokolonialistisch is.

Mevrouw Nilima Gulrajani, interim executive director bij het Overseas Development Institute (ODI), Washington Office, antwoordde dat hulp risico's met zich meebrengt maar ook voor opbrengsten kan zorgen en dat die risico-opbrengst-ratio echt cruciaal is. De oorsprong van hulp vertoont volgens haar neokoloniale tendensen. Zij denkt dat we nu echt macht, controle en hulpbronnen moeten overdragen aan betrouwbare lokale actoren. Het moet daarbij over lokale actoren gaan die voor waar voor het geld kunnen zorgen om het grote publiek in het sceptische mondiale Noorden voor zich te winnen. Dit was overigens wat USAID aan het proberen doen was. Zij hadden zogenaamde "localization targets". Zij waren een van de weinige donoren die een open en transparante gegevensbank hadden om de verwezenlijking van die doelstellingen bij te houden. Dergelijke lokalisering is volgens mevrouw Gulrajani heel belangrijk en eigenlijk gebeurde dit ook tijdens de pandemie.

Panel 4. Binnenlandse middelen voor de SDG's: een pleidooi voor belastinghervormingen

Belastingontduiking door multinationals vormt een grote bedreiging voor de financiering van openbare diensten. Volgens de OESO gaat het om 240 miljard dollar aan misgelopen inkomsten. Panelleden onderstreepten de nood aan transparante, progressieve en rechtvaardige belastingstelsels.

Voorbeelden zoals onderzoeken naar farmaceutische bedrijven in de VS, en de invoering van *country-by-country reporting* in de EU en Australië, toonden concrete vooruitgang.

De aanbevelingen waren onder andere:

- zorg dat belastingwetgeving inclusief en transparant is
- verplicht het openbaar maken van de uiteindelijke eigenaars van bedrijven, trusts en andere entiteiten
- leg de nadruk op het belasten van hoge inkomens en vermogen
- herzie regelmatig de nationale belastingwetten en investeer in de belastingdiensten
- zet in op effectieve belastingheffing in winstgevende sectoren
- versterk internationale samenwerking en informatie-uitwisseling op het gebied van belasting en auditing
- steun de invoering van een wereldwijde minimumbelasting van 15% voor multinationals
- zorg voor parlementair toezicht op de winstverschuivingsstrategieën van multinationals
- bouw politieke wil op voor eerlijke, duurzame en publieke belastingstelsels, nationaal en internationaal.

De heer Andries Gryffroy (Senaat, N-VA) stelde tijdens het debat vast dat er heel wat parlementsleden uit lidstaten van de Europese Unie in de zaal zaten en wees erop dat de EU een aantal zeer strikte criteria hanteert voor haar lidstaten zoals b.v. een overheidstekort van maximaal drie procent. Lidstaten zijn weliswaar vrij om zelf te bepalen hoe ze aan de criteria voldoen maar ze moeten wel binnen de klijtlijnen van de EU blijven. Zij kunnen dus niet zomaar blindelings de SDG's realiseren. Volgens de heer Gryffroy zijn de SDG's niet altijd even gemakkelijk verzoenbaar met de Europese regels en doelstellingen of is er zelfs sprake van contradicties. Daarom had hij graag geweten hoe de experts hier tegenaan kijken en of er ook met de EU wordt gepraat in plaats van enkel met individuele lidstaten¹.

Panel 5. De schuldencrisis en de SDG's: voorstellen voor duurzame oplossingen

De panelleden schetsten een verontrustend beeld van de mondiale schuldenlast. Maar liefst 3,3 miljard mensen leven in landen waar meer uitgegeven wordt aan rente op schulden dan aan onderwijs of gezondheidszorg. De afwezigheid van een internationaal wettelijk kader voor staatsbankroet leidt tot vertraagde en dure schuldherschikkingen. Een oproep werd gedaan tot een eerlijke en snelle herstructurering van schulden, met aandacht voor ontwikkelingsnoden.

Innovatieve oplossingen zoals groene obligaties, schuldswaps voor klimaatprojecten (zoals tussen Portugal en Kaapverdië) en regionale ontwikkelingsinstrumenten werden besproken.

¹ Er kwam eigenlijk geen antwoord op deze vraag vanuit het panel.

Andere aanbevelingen waren:

- het actualiseren van de nationale wetgeving om onder meer herstructurering en geschillenbeslechting daarin op te nemen
- ervoor zorgen dat schulden transparant zijn en in overeenstemming met de nationale prioriteiten, en dat er streng toezicht op wordt gehouden
- de gevolgen van leningen beoordelen om ervoor te zorgen dat deze worden gebruikt zoals bedoeld en om het maatschappelijke nut ervan te meten
- overwegen om schuldbeheerbureaus op te richten, die onafhankelijk zijn van ministeries van Financiën en nationale schatkisten, om kostenanalyses van het schuldbeheer uit te voeren
- pleiten voor het IMF en de Wereldbank om eerlijkere kredietcriteria voor ontwikkelingslanden vast te stellen en herstructureringsplannen op te stellen waarin rekening wordt gehouden met de betalingscapaciteit van staten
- overwegen om economische maatstaven te gebruiken die verder gaan dan het bruto binnenlands product
- overwegen om schulden kwijt te schelden, schulden om te zetten en andere manieren te vinden om ontwikkelingslanden te helpen
- helpen bij het benutten van financiële innovatie, waaronder groene financiering en andere vormen van financiering die mensen, duurzame ontwikkeling en het milieu vooropstellen
- versterken van het parlementaire toezicht op systemen voor overheidsinvesteringen

Panel 6. Internationale handel voor de SDG's: De uitdaging van armoedebestrijding via exportgerichte groei

Hoewel internationale handel aanzienlijke ontwikkelingskansen biedt, leidt de huidige ongelijke verdeling volgens de panelleden tot de marginalisering van ontwikkelingslanden. De panelleden riepen op tot transparante, inclusieve en op mensen gerichte handelsakkoorden. Hun voorstellen omvatten:

- de hervorming van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) om inclusiever te worden
- het verminderen van de tariefbarrières voor producten uit ontwikkelingslanden
- lokale handelsbetalingen om de druk van wisselkoersen te verminderen
- het bevorderen van kennisoverdracht en infrastructuurinvesteringen
- onderzoeken of handelsakkoorden de bevolking en duurzame ontwikkeling ten goede komen en of ze op een transparante manier zonder corruptie tot stand kwamen

Panel 7. Private investeringen voor de SDG's: de rol van private langetermijninvesteringen en internationale financiering

Gezien het financieringstekort tot wel vier biljoen dollar per jaar, zijn private investeringen onmisbaar volgens het panel. Toch moeten deze investeringen gepaard gaan met regels, sociale rechtvaardigheid en transparantie. Succesvolle initiatieven in Marokko (Investeringscharter) en Algerije (nieuwe investeringswetgeving) werden als goede voorbeelden voorgesteld.

De panelleden riepen onder meer op tot:

- voorrang geven aan kwaliteit boven kwantiteit van investeringen want niet alle investeringen dragen bij aan de SDG's. Impactmeting moet centraal staan, inclusief sociale, ecologische en *governance* (ESG)-criteria
- de integratie van waardig werk en arbeidsnormen en de naleving van internationale normen en richtlijnen
- het uitwerken van wetgeving en regelgeving voor duurzaamheid en milieubescherming om natuurlijke hulpbronnen te beheren, vervuiling te voorkomen en milieuschade te beperken met inbegrip van afdwingbare sancties
- het creëren van een stabiel en voorspelbaar ondernemingsklimaat
- het versterken van de samenwerking met de privésector
- het opzetten van nationale toezichtstructuren: landen moeten onafhankelijke instellingen oprichten die toezien op de naleving van investeringsverplichtingen. Zelfrapportering is niet voldoende; onafhankelijke controle voorkomt belangenconflicten
- het genereren van hoogwaardige, betrouwbare en gesegmenteerde gegevens die nodig zijn om de impact van investeringen te meten. Transparantie vergroot publieke controle en beleidsverantwoording
- het opdrijven van internationale samenwerking tussen parlementen: parlementen moeten samenwerken om regelgeving te harmoniseren, concurrentie op basis van zwakkere normen voorkomen en bedrijven wereldwijd verantwoordelijk houden.

De heer Andries Gryffroy (Senaat, N-VA) kwam tussen en gaf eerst aan dat er *public private procurements* (PPP) zijn in heel wat Europese landen. De PPP's bieden mogelijkheden voor grote overheidsprojecten: infrastructuur, scholen, offshore energie,... Voor hem is het combineren van private en publieke middelen geen probleem als er maar de nodige transparantie is. Het systeem is echter wel behoorlijk rigide en er komt heel wat administratief werk bij kijken. Men stelt dan ook vast het moeilijker is voor KMO's om mee te dingen. Dit is zowel in het noorden als in het zuiden het geval. Volgens de heer Gryffroy kunnen parlementen voor toegevoegde waarde zorgen door mogelijkheden te creëren voor KMO's wanneer de aanbestedingen worden besproken.

De moderator, de heer Dan Dunskey (journalist), pikte hierop in en vroeg aan het panel of landen met veel KMO's benadeeld worden in het kader van PPP's.

De heer Hugo Carneiro, lid van de Portugese *Assembleia da República*, merkte op dat KMO's soms wel meewerken aan PPP's maar dan eerder op het lokale niveau. Hier kunnen zij gemakkelijker een rol spelen.

Slotbeschouwingen

Dr. Tulia Ackson, voorzitter van de IPU, sloot de hoorzitting af met een oproep tot collectieve actie, creativiteit en solidariteit. Ze wees op het verband tussen financiering, goed werkende instellingen en politieke wil als sleutelcomponenten van implementering van de SDG's. Zij benadrukte dat de wereld 7 biljoen dollar wist te mobiliseren tijdens de pandemie en dat een vergelijkbare inspanning nodig is voor duurzame ontwikkeling.

Ze riep parlementsleden op om beleid mensgericht en inclusief te maken, internationale financiële systemen transparanter te maken, innovatie en samenwerking met de VN te omarmen en multilateralisme te versterken om mondiale crisissen collectief aan te pakken.